

Brussel, 23 mei 2023
(OR. en)

9043/23

**Interinstitutioneel dossier:
2008/0140(CNS)**

**SOC 296
ANTIDISCRIM 41
MI 372
JAI 554
FREMP 131**

VERSLAG

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers / de Raad
nr. vorig doc.:	8468/23
nr. Comdoc.:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Betreft:	Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid - <i>Voortgangsverslag</i>

I. INLEIDING

De Commissie heeft op 2 juli 2008 een voorstel aangenomen voor een richtlijn van de Raad die erop gericht is de bescherming tegen discriminatie op grond van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid uit te breiden tot andere gebieden dan arbeid. Het voorstel voor een horizontale richtlijn gelijke behandeling vormt een aanvulling op de bestaande EG-wetgeving ter zake¹ en bevat een verbod van discriminatie op bovengenoemde gronden op de volgende gebieden: sociale bescherming, met inbegrip van sociale zekerheid en gezondheidszorg, onderwijs, en toegang tot goederen en diensten, met inbegrip van huisvesting.

¹ Met name de Richtlijnen 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG en 2004/113/EG van de Raad.

Een grote meerderheid van de delegaties heeft het voorstel in beginsel verwelkomd, en vele delegaties steunen de doelstelling het bestaande juridisch kader te vervolledigen door alle vier de discriminatiegronden horizontaal aan te pakken.

De meeste delegaties hebben te kennen gegeven dat zij het belangrijk vinden gelijke behandeling als gedeelde waarde in de EU te bevorderen. Verschillende delegaties hebben in het bijzonder gewezen op de relevantie van het voorstel in het kader van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD). Sommige delegaties zouden evenwel liever ambitieuzere bepalingen inzake handicaps hebben gezien.

Hoewel overtuigd van het belang van discriminatiebestrijding, hebben bepaalde delegaties zich afgevraagd of het Commissievoorstel wel nodig is, omdat het volgens hen een inbreuk vormt op de nationale bevoegdheid voor bepaalde aangelegenheden en in strijd is met het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel. Bepaalde delegaties hebben ook om nadere toelichting gevraagd en zich bezorgd getoond over met name het gebrek aan rechtszekerheid, de bevoegdheidsverdeling en de praktische, financiële en juridische gevolgen van het voorstel.

Twee delegaties handhaven een algemeen voorbehoud bij het voorstel als zodanig.

In dit stadium handhaven alle delegaties een algemeen studievoorbehoud bij de tekst.

CZ en DK handhaven een parlementair voorbehoud. De Commissie steunt de pogingen een compromis te vinden, maar handhaaft vooralsnog een studievoorbehoud wat betreft eventuele wijzigingen in haar oorspronkelijke voorstel.

Het Europees Parlement heeft op 2 april 2009² advies uitgebracht in het kader van de raadplegingsprocedure. Door de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon op 1 december 2009 valt het voorstel thans onder artikel 19 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie; bijgevolg is eenparigheid in de Raad vereist, na *goedkeuring* door het Europees Parlement.

² Zie doc. A6-0149/2009. Alice Kuhnke (SE/Groenen/EVA) is als rapporteur aangewezen door het huidige Parlement.

II. BESPREKINGEN VAN DE RAAD TIJDENS HET ZWEEDSE VOORZITTERSCHAP

Naar aanleiding van de besprekingen gedurende 2021 en 2022, waarbij voornamelijk gekeken is naar de bepalingen betreffende handicaps³, heeft de Groep sociale vraagstukken⁴ de behandeling van het dossier voortgezet, uitgaande van een oriënterende nota⁵ van het Zweedse voorzitterschap.

In zijn oriënterende nota verzocht het voorzitterschap de delegaties aan te geven of zij vonden dat een aantal essentiële bepalingen betreffende *het begrip discriminatie* (artikel 2), *het toepassingsgebied* (artikel 3) en *redelijke aanpassingen ten behoeve van personen met een handicap* (artikel 4a) verder moesten worden verduidelijkt.

Een groot aantal delegaties vond dat bovengenoemde elementen geen verdere verduidelijking behoeven. Eén delegatie herhaalde haar standpunt dat het voorstel niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel. Andere vonden dat verder moet worden gewerkt aan de drie kwesties en aan andere delen van de tekst. Hierna volgen de belangrijkste knelpunten die tijdens de bespreking aan de orde werden gesteld.

Artikel 2 - Het begrip discriminatie

Eén delegatie pleitte voor een duidelijkere definitie van het begrip discriminatie, teneinde rechtsonzekerheid te vermijden en te voorkomen dat het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) het begrip in de toekomst zelf moet interpreteren.

Sommige delegaties wilden dat het begrip *discriminatie op meervoudige gronden* (met inbegrip van intersectionele discriminatie) in de artikelen en in de overwegingen⁶ werd verduidelijkt.

Sommige delegaties wilden dat de begrippen *discriminatie op basis van een band* (associatieve discriminatie) en *discriminatie op basis van aannname* in de tekst werden opgenomen.

Eén delegatie wilde dat het toepassingsgebied van de richtlijn werd uitgebreid met genderidentiteit en genderexpressie naast seksuele gerichtheid.

³ Zie doc. 9109/21, 14046/21 en 13070/22.

⁴ Op 11 mei 2023 vond een bijeenkomst plaats.

⁵ Doc. 8468/23.

⁶ Zie ook overweging 12ab.

Sommige delegaties vonden dat de bepalingen betreffende toelaatbare verschillen in behandeling bij de verlening van financiële diensten op grond van leeftijd of gezondheidstoestand die met de handicap van een persoon verband kunnen houden, verduidelijking behoeven, ook in de context van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD).

Artikel 3 - Toepassingsgebied

Eén delegatie pleitte voor duidelijkere bepalingen rond "leeftijd", teneinde rechtsonzekerheid te vermijden en te voorkomen dat het Hof deze bepalingen in de toekomst zelf moet interpreteren.

Eén delegatie pleitte ervoor de vermelding van nationale "rechtstradities" te schrappen, teneinde de voorrang van het Unierecht te waarborgen (artikel 3, lid 1). Eén delegatie stelde zich ook vragen bij de uitsluiting van socialezekerheidsuitkeringen in verband met de burgerlijke staat van het toepassingsgebied van de richtlijn.

Artikel 4a - Redelijke aanpassingen ten behoeve van personen met een handicap

Sommige delegaties vonden dat de specifieke rechten en vrijstellingen die voortvloeien uit de bepalingen betreffende redelijke aanpassingen, met inbegrip van het begrip onevenredige last, moesten worden verduidelijkt. Verscheidene delegaties herinnerden eraan dat het belangrijk is de samenhang met het UNCRPD te handhaven, en waarschuwden ook voor een eventuele verwatering van de bepalingen inzake handicaps, met inbegrip van de langere termijn voor de uitvoering van de eis om in redelijke aanpassingen te voorzien (artikel 15, lid 2).

Eén delegatie pleitte ervoor de toegankelijkheidsbepalingen opnieuw in de tekst op te nemen.

Eén delegatie wees er ook op dat artikel 12 moest worden geschrapt of aangepast in het licht van de lopende besprekingen over de voorgestelde richtlijn betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling.

De Commissievertegenwoordiger benadrukte dat de ambitie ten aanzien van de bescherming tegen discriminatie op grond van handicap moet worden gehandhaafd en was van mening dat de richtlijn zoveel mogelijk in overeenstemming met het UNCRPD moet worden uitgelegd. Wat toegankelijkheid betreft, merkte de Commissievertegenwoordiger op dat de bepaling uit het oorspronkelijke voorstel die luidde dat de richtlijn de bepalingen van het Unierecht met betrekking tot toegankelijkheid voor bepaalde goederen of diensten onverlet laat, in de huidige tekst is gehandhaafd (artikel 4a, lid 4). Wat de schrapping van de bepalingen inzake effectieve niet-discriminerende toegang betreft, herinnerde de Commissievertegenwoordiger er ook aan dat deze wijziging op de door de richtlijn bestreken gebieden geen afbreuk mag doen aan de bescherming van personen met een handicap.

III. CONCLUSIE

Een groot aantal delegaties bevestigde hun krachtige steun voor het voorstel en de snelle vaststelling ervan. Zo gaven vele van hen aan dat zij de richtlijn in zijn huidige vorm kunnen steunen. De Commissievertegenwoordiger benadrukte dat de Commissie de vaststelling van het voorstel als een prioriteit blijft beschouwen en bereid is de onderhandelingen te blijven steunen om vooruitgang te boeken met het dossier. Gezien de tijd die is verstreken sinds de eerste indiening van het voorstel, riepen verscheidene delegaties ook op tot besprekingen op politiek niveau om, indien mogelijk, de impasse te doorbreken.

Hoewel er tijdens de recente besprekingen enige vooruitgang is geboekt, waarbij nogmaals bleek dat de ontwerp-richtlijn breed wordt gesteund, zijn er ontegenzeggelijk verdere besprekingen nodig voordat de vereiste eenparigheid in de Raad kan worden bereikt.